

21. MAI — 04. JUNI
2014

FESTSPILLENE
I BERGEN

SE MER
WWW.FIB.NO

CHAGALL

27.–29. mai kl 19:30
Varighet: 1 t 35 min inkl. pause

Brent kjærlighet

WWW.FIB.NO

Før internett skrev man brev

«Det var her. Her på pianokrakken det skjedde. Edvard og jeg spilte firhendig Schumann ...»

Vi har ingen TV-dokumentar å støtte oss til, ingen radiointervjuer, ingen YouTube, ingen likes fra hennes Facebook – men vi har brevene. Vel, i alle fall mange av dem. Og derfor vet vi at Nina og Edvard Grieg fant hverandre gjennom musikken, og i starten gjennom Schumann.

«Han er intet. Han har intet ...» Ninas mor gav i klare ordelag uttrykk for foreldre og svigerforeldres mening om forelskelse og forlovelse. Men så ble heller ingen av dem invitert i bryllupet! Selv om mange av brevene fra den tiden har en slags formell tone over seg, er det likevel ikke vanskelig å lese seg til at foreldre og svigerforeldre syntes det var både leit og sårt at de ble holdt utenfor en så viktig begivenhet i deres barns liv.

Brevne er derfor et naturlig start- og kjernepunkt for *Brent Kjærlighet*. Det er her, blant ord og setninger, og mellom linjene, dramaet utspiller seg for oss i ettertiden. Det er herfra jeg i all hovedsak henter materialet til Nina Grieg og Leis Schjelderup i konsertforestillingen.

Men ikke alle brev er trykt. Selv om man leter seg igjennom korrespondansen til og fra Leis Schjelderup, så finner man ikke brevene fra Edvard Grieg til den forelskede malerinnen som ventet på ham i Paris. Men fra hennes etterkommere har jeg fått bekreftet at, joda, brevene fantes ...

Det var på Baroniet i Rosendal i 2004 at min interesse for Leis Schjelderup ble vekket. Her var en kvinne som på 1800-tallet beveget seg inn på mannens domene. Maleriene viser at hun hadde kunstnerisk talent, og hun viste med *Farveskitser* at hun hadde en lovende penn. Hun vokste opp i en spesiell søskenflokk, «de fem kunstnerbarna», der broren og komponisten Gerhard Schjelderup endte opp med å skrive en biografi om Edvard Grieg, mannen som var søsterens store kjærlighet i livet! Og spør du hvem som malte det beste portrettet av Edvard Grieg, så er det lett å peke på Leis. Hun som ventet på ham i Paris.

Komponistene og musikken til denne forestillingen er valgt med omhu. Når vi i andre avdeling fremfører musikk av Frank von der

Stucken med tittelen *O come with me in the summer night*, så er det fordi Edvard Grieg forlater Bergen og Nina 5. juli 1883, og hans første stoppested på veien til Paris og Leis er hos Frank von der Stucken.

Franz Liszt møtte han på samme reise, i Weimar, og Grieg skrev: «Hu hvor han var makeløs mot meg ...» Da er det naturlig å ta med Liszt. Lied'en jeg jeg har plukket ut er ikke så kjent, men den passer tekstlig veldig godt: *Wo weilt er?* Hvor blir han av? Hvorfor kommer han ikke?

Grieg kommer derimot til Clara Schumann, som sikkert har hatt et og annet å si om kjærlighetens irrganger, også hun er representert, som Julius Röntgen. For på sin vei fra Bergen til Paris endte Grieg på tampen av året opp hos en av sine aller beste venner og hans familie i Amsterdam, og ble der i tre uker. Kanskje var det der han tok sin endelige avgjørelse om å forsones med Nina.

Vi vet ikke hvordan Leis fikk beskjeden om Griegs svik. Men teksten i hans sang *Til Én*

kunne ha vært et slikt brev. John Paulsens poesi får i en slik setting sprengkraft.

Wagners *Allmächtige Jungfrau* passer også inn. Grieg overvar selv premieren av *Tannhäuser*, og Elisabeths bønn kunne være gjenkjennelig for Leis, som tok Griegs avslag svært tungt. Som hun skrev til foreldrene noen uker senere; «gid Griegs Portrait blev solgt», og vi ser også noe av smerten og sårbarheten hennes i korrespondansen med vennen og redaktøren Olav Lofthus i månedene etter.

Om noen skikkelse i norsk romanselitteratur ville passe på Leis Schjelderup i denne tid, må det være Haugtussa. Historien om jenta som var annerledes, ble forelsket, og sveket. Grieg skrev i alle fall sin aller fineste musikk – og det sier ikke så rent lite – da han ti år senere komponerte musikken til Arne Garborgs *Haugtussa*. Grieg hadde en rik erfaringspalett å male musikalske bilder med.

Det som ofte slår meg når jeg synger Grieg, er hvor sammenvevd hans liv er med de dikt han tonsatte. I alle fall er det slik med hans beste

sanger. De kommer fra et «levd liv». Uten datteren Alexandra ville vi ha gått glipp av perler som *Margretes vuggevise*, eller den gripende *Moderen synger*.

Men sangene innhentet også Grieg. Som da Nina i et brev forteller om en helt spesiell opplevelse på Markusplassen i Venezia. Edvard og Nina er nettopp blitt forsonet, med vennene Marie og Edvard Beyer som følge. Utover den storslagne plassen strømmer de første toner av *Solveigs sang*: «Kanskje vil der gå både vinter og vår ... Men en dag vil du komme, det vet jeg for visst ...»

En konsert kan være noe mer enn en konsert. Det er det vi ønsker å få til med *Brent kjærlighet*. Ved å fortelle en historie, får hver enkelt tekst sin egen verdi, hver sang betyr noe spesielt og med en så uttrykksfull pianist som Gunilla Süssmann, får også pianostykkene sin helt egen historie.

– **Solveig Kringlebotn**

Solveig Kringlebotn idé, tekst & sang
Gunilla Süssmann piano

Presenteres av HiHat Management i samarbeid med Festspillene i Bergen.

Møteplassen:
Kringlebotn & Bramness

CHAGALL

Onsdag 28. mai
kl 17:00
Gratis

Møt Solveig Kringlebotn i samtale med Hanne Bramness.

I samarbeid med Norsk Forfattersentrum Vestlandet.